

Kuluttajabarometri

Konsumentbarometern Consumer Survey

1999, syyskuu – september – September

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries: Pertti Kangassalo, Pellervo Marja-aho
Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör – Director in charge: Markku Suur-Kujala

Suomalaiset pitävät ajankohtaa otollisena kuluttamiselle

Kuluttajista 48 prosenttia piti syyskuussa erilaisten keskotavaroiden ostamista kannattavana. Myönteisimmin kuluttamiseen asennoituivat yrittäjät. Miehet pitivät ajankohtaa otollisempina kuin naiset. Kuluttajat toisaalta myös odottivat, että kuluttajahintojen vuosimuutos olisi ensi vuoden syyskuussa 2,0 prosenttia, joten inflaatio nopeutuisi hieman.

Syyskuussa 5 prosenttia kotitalouksista harkitsi asunnon ostamista seuraavan vuoden aikana. Kotiaan aikoi sisustaa puolen vuoden sisällä 42 prosenttia kotitalouksista. Noin 40 prosenttia suunnitteli tekevänsä lomamatkan kotimaahan tai ulkomaille. Kotitalouksista 8 prosenttia harkitsi auton ostoa ja 29 prosenttia matkapuhelimen, tietokoneen tai muun kodinelektroniikan hankintaa.

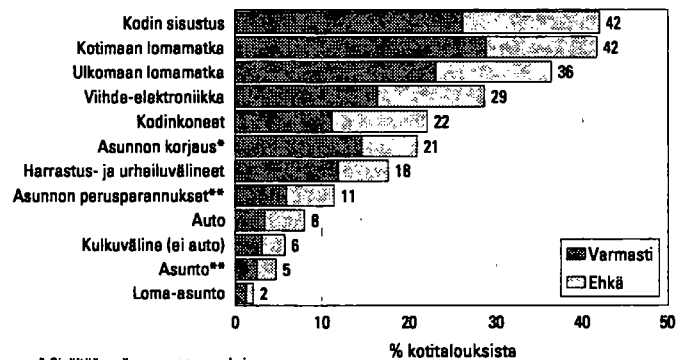
Kotitalouksista jo 79 prosentilla oli syyskuussa käytössään matkapuhelin. Tietokoneen omisti 45 prosenttia kotitalouksista ja 25 prosentilla oli kotikoneyhteys Internetiin. Omalla tai työsuhdeautolla ajoi 73 prosenttia kotitalouksista.

Kuluttajista 73 prosenttia piti syyskuussa lainan ottamista edullisena, ja 14 prosenttia kotitalouksista aikoi ottaa lainaa seuraavan vuoden aikana. Säästämisen arvioi kannattavaksi 50 prosenttia kuluttajista.

Kuluttajat uskoivat edelleen talouden myönteiseen kehitykseen. Kuluttajien luottamusindikaattori oli syyskuussa 14,8. Joka kolmas kuluttaja uskoi, että Suomen taloustilanne yhä paranee seuraavan vuoden aikana. Oman talutensa kohentamiseen luotti joka neljäs kuluttaja. Vain joka kymmenes kuluttaja arvioi syyskuussa, että oma tai maan talous huononee. Selvästi yli puolet kuluttajista uskoi työttömyyden edelleen vähenevän.

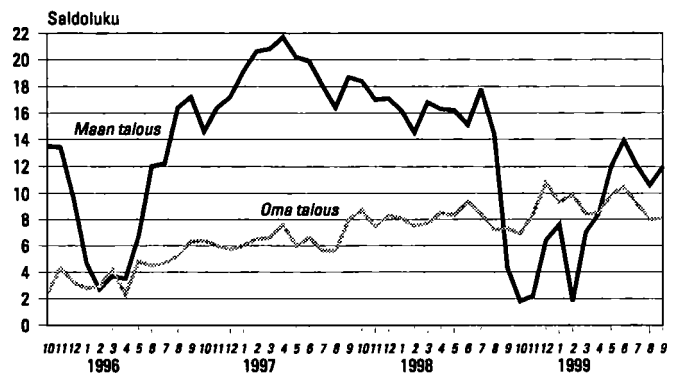
Kotitalouksien ostoaikomukset, syyskuu 1999

Aikoo käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin 6 seuraavan kuukauden aikana

* Sisältää myös peruserannuksia
** 12 seuraavan kuukauden aikana

Kuluttajien arvio omasta ja maan taloudesta vuoden kuluttua

Sisälllys – Innehåll – Contents

Kuviot	Figurer	Figuras
1. Kuluttajien arvio omasta taloudestaan vuoden kuluttua (saldoluku)	1. Konsumenternas förväntningar om det egna hushållets ekonomiska situation om ett år (netttotal)	1. Consumers' estimate of their own household's financial situation in 12 months' time (balance figure)
2. Kuluttajien arvio Suomen taloudesta vuoden kuluttua (saldoluku)	2. Konsumenternas förväntningar om den ekonomiska situationen i Finland om ett år (netttotal)	2. Consumers' estimate of Finland's economic situation in 12 months' time (balance figure)
3. Kuluttajien arvio työttömyydestä vuoden kuluttua (saldoluku)	3. Konsumenternas förväntningar om arbetslösheten om ett år (netttotal)	3. Consumers' estimate regarding unemployment in Finland in 12 months' time (balance figure)
4. Kuluttajien arvio kuluttajahintojen vuosimuutoksesta kuukausittain (prosenttia)	4. Konsumenternas förväntningar om den månatliga förändringen av konsumentpriserna på årsnivå (procent)	4. Consumers' estimate of the year-on-year change in consumer prices per month (per cent)
5. Kuluttajien luottamusindikaattori	5. Indikator för konsumentförtroende	5. Consumer confidence indicator
6. Kuluttajien luottamusindikaattori EU-maissa	6. Indikator för konsumentförtroende i EU-länderna	6. Consumer confidence indicator in EU Member States

Taulukot	Tabeller	Tables
1. Oma talous, mennyt vuosi Millainen on oma taloudellinen tilanteenne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista	1. Det egna hushållet, det gångna året Hurdan är hushållets ekonomiska situation nu jämfört med för 12 månader sedan? Procent av konsumenterna	1. Own economy, in the past 12 months What is your present financial situation like compared to 12 months ago? Percentage of consumers
2. Oma talous, tuleva vuosi Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia kuluttajista	2. Det egna hushållet, det kommande året Hurdan är hushållets ekonomiska situation om 12 månader jämfört med för närvarande? Procent av konsumenterna	2. Own economy, in the next 12 months What will your own financial situation be like in 12 months' time compared to present? Percentage of consumers
3. Suomen talous, mennyt vuosi Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista	3. Finlands ekonomi, det gångna året Hurdan är Finlands ekonomiska situation nu jämfört med för 12 månader sedan? Procent av konsumenterna	3. Finland's economy, in the past 12 months What is Finland's present economic situation like compared to 12 months ago? Percentage of consumers
4. Suomen talous, tuleva vuosi Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia kuluttajista	4. Finlands ekonomi, det kommande året Hurdan är Finlands ekonomiska situation om 12 månader jämfört med för närvarande? Procent av konsumenterna	4. Finland's economy, in the next 12 months What will Finland's economic situation be like in 12 months' time compared to present? Percentage of consumers
5. Elinkustannukset nyt Millaiset ovat elinkustannukset nyt verrattuna 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista	5. Levnadskostnaderna nu Hurdana är levnadskostnaderna nu jämfört med för 12 månader sedan? Procent av konsumenterna	5. Cost of living now What is the cost of living like now compared to 12 months ago? Percentage of consumers
6. Kuluttajahinnat vuoden kuluttua Miten kuluttajahinnat muuttuvat seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kuluttajista	6. Konsumentpriserna om ett år Hur förändras konsumentpriserna under de närmaste 12 månaderna? Procent av konsumenterna	6. Consumer prices over the next 12 months How will consumer prices change within the next 12 months? Percentage of consumers
7. Työttömyyden kehitys Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen? Prosenttia kuluttajista	7. Utvecklingen av arbetslösheten Hur många arbetslösa finns det i Finland om 12 månader jämfört med för närvarande? Procent av konsumenterna	7. Development of unemployment What will be the number of the unemployed in Finland in 12 months' time compared to present? Percentage of consumers
8. Ostamisen edullisuus Onko ajankohta otollinen kestotavaroiden ostamiseen? Prosenttia kuluttajista	8. Fördelaktigt att köpa Är tidpunkten lämplig för köp av kapitalvaror? Procent av konsumenterna	8. Favourable time to make purchases Is this a favourable time to purchase consumer durables? Percentage of consumers

9. Rahankäytön vertailu

Paljonko rahaa käytätte kestopavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edellisiin 12 kk? Prosenttia kuluttajista

10. Säästämisen edullisuus

Onko ajankohta otollinen säästämiseen? Prosenttia kuluttajista

11a. Säästämismahdollisuudet

Pystytekö säästämään seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

11b. Säästämisen syyt

Mitä varten säästätte? Prosenttia säästävistä kotitalouksista

11c. Säästöjen sijoitusmuodot

Mihin sijoitate säästöt? Prosenttia säästävistä kotitalouksista

12. Kotitalouden rahatilanne

Mikä on nykyinen rahatilanteenne? Prosenttia kotitalouksista

13a. Auton osto

Aiotteko hankkia tai vaihtaa henkilöauton seuraavien 6 tai 24 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

13b. Uusi vai käytetty auto

Aiotteko hankkia uuden vai käytetyn henkilöauton? Prosenttia kotitalouksista

14a. Asunnon osto

Aiotteko hankkia tai vaihtaa omistusasunnon seuraavien 12 tai 24 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

14b. Asunnon peruskorjaaminen

Aiotteko käyttää rahaa kodin perusparannuksiin seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

15. Rahankäyttö kotiin ja vapaa-aikaan

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

16. Lainanoton edullisuus

Onko ajankohta otollinen lainan ottamiselle? Prosenttia kuluttajista

17a. Lainanottoaikeet

Aiotteko ottaa lainaa seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

17b. Lainojen käyttötarkoitukset

Mitä varten otatte lainaa? Prosenttia kotitalouksista, jotka aikovat ottaa lainaa

18. Kuluttajien luottamusindikaattori ja sen osatekijät

Luottamusindikaattori on viiden saldoluuvun keskiarvo

19. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa

Onko kotitaloudessanne...? Prosenttia kotitalouksista

9. Jämförelse av penninganvändning

Hur mycket pengar använder hushållet för köp av kapitalvaror under de närmaste 12 månaderna jämfört med de senaste 12 månaderna? Procent av konsumenterna

10. Fördelaktigt att spara

Är tidpunkten lämplig för sparande? Procent av konsumenterna

11a. Möjligheter att spara

Kan hushållet spara under de närmaste 12 månaderna? Procent av hushållen

11b. Orsaker till sparande

För vilket ändamål sparar Ni? Procent av de hushåll som sparar

11c. Placeringsformer för besparingar

Hur placerar Ni besparingarna? Procent av de hushåll som sparar

12. Hushållets penningssituation

Hurdan är hushållets nuvarande penningssituation? Procent av hushållen

13a. Bilköp

Tänker Ni köpa eller byta personbil under de närmaste 6 eller 24 månaderna? Procent av hushållen

13b. Ny eller begagnad bil

Tänker Ni skaffa en ny eller en begagnad bil? Procent av hushållen

14a. Bostadsköp

Tänker Ni skaffa eller byta ägarbostad under de närmaste 12 eller 24 månaderna? Procent av hushållen

14b. Ombyggnad av bostad

Tänker Ni använda pengar för grundlig renovering av bostaden under de närmaste 12 månaderna? Procent av hushållen

15. Användning av pengar för hem och fritid

Tänker Ni använda pengar för följande alternativ under de närmaste 6 månaderna? Procent av hushållen

16. Fördelaktigt att ta lån

Är tidpunkten lämplig för att ta lån? Procent av konsumenterna

17a. Avsikter att ta lån

Tänker Ni ta lån under de närmaste 12 månaderna? Procent av hushållen

17b. Användningsändamål för lån

För vilket ändamål tänker Ni ta lån? Procent av de hushåll som tänker ta lån

18. Indikator för konsumentförtroende och delindikatorerna

Indikatorn för konsumentförtroende (CCI) är medelvärdet av fem nettotal

19. Hur allmänna vissa apparater är i hushållen

Finns det ... i hushållet? Procent av hushållen

9. Comparison of spending

How much money are you going to spend on consumer durables over the next 12 months compared to the last 12 months? Percentage of consumers

10. Favourable time to save

Is this a favourable time to save? Percentage of consumers

11a. Saving possibilities

Will you be able to save money within the next 12 months? Percentage of households

11b. Reasons for saving

For what purpose are you saving money? Percentage of the households intending to save

11c. Modes of investing

How are you going to invest your savings? Percentage of the households intending to save

12. Household's financial situation

What is your present financial situation? Percentage of households

13a. Purchase of a car

Do you intend to purchase a car or change cars within the next 6 or 24 months? Percentage of households

13b. A new or used car

Are you planning to buy a new or used car? Percentage of households

14a. Purchase of a dwelling

Do you intend to purchase an owner-occupied dwelling or change dwellings within the next 12 months? Percentage of households

14b. Basic repairs for a dwelling

Do you intend to spend money on basic repairs to your dwelling in the next 12 months? Percentage of households

15. Spending on home and leisure time

Are you going to use money on the following objects within the next 6 months? Percentage of households

16. Favourable time to raise a loan

Is this a favourable time to raise a loan? Percentage of consumers

17a. Intentions to raise a loan

Are you planning to raise a loan during the next 12 months? Percentage of households

17b. Purpose of use for loans

For which purpose are you going to raise a loan? Percentage of the households intending to raise a loan

18. Consumer confidence indicator and its components

Consumer confidence indicator (CCI) is the average of five balance figures

19. Possession of certain equipment in households

Does your household have...? Percentage of households

Katsaus

Kuluttajien oma talous

Kuluttajat arvioivat 1980-luvun lopulla oman taloutensa yhä paranevan. Optimismi väheni, kun kansantalouden kasvu vuonna 1990 pysähtyi. Lama ja työttömyys laskivat mielialoja 1990-luvun alkuvuosina edelleen, ja pessimismi oli suurinta alkuvuodesta 1993. Saman vuoden lopulla maan talouskehitys vihdoinkin kääntyi kasvuun, ja kuluttajat alkoivat sen myötä uskoa, että myös heidän oman taloutensa paranee. Vuodesta 1994 lähtien arvioita mittaava saldoluku on vähin erin kohonnut nykyiselle vajaan +10:n tasolle.

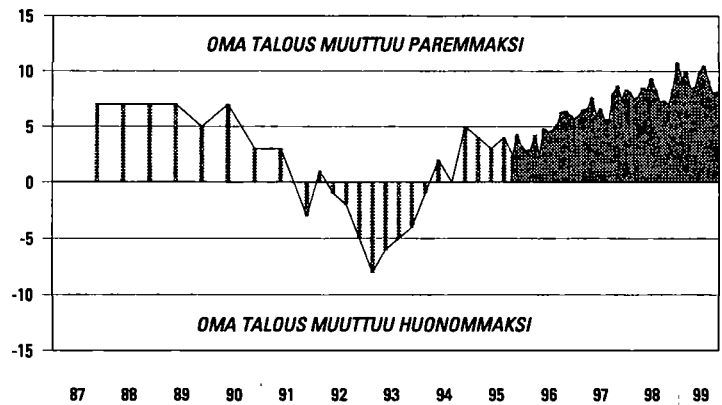
Suomen taloudellinen tilanne

Suomen yleinen talouskehitys oli 1980-luvun jälkipuoliskolla niin hyvä, että kuluttajat arvelivat sen jatkossa pakostakin hidastuvan. Vuoden 1989 lopussa kuluttajien arviot kansantalouden tulevaisuudesta heikkenivät selvästi. Vuonna 1990 talouskasvu pysähtyi ja kuluttajien näkemykset synkkenivät edelleen. Talous joutui lamaan, jonka syvyys ja pituus yllätti monet. Vuonna 1992 kuluttajat ennakoivat, että talous kääntyisi nousuun, mutta varovainen talouskasvu alkoi vasta vuoden 1993 lopulla. Vuosina 1994 ja 1995 odotukset maan taloudesta olivat erittäin myönteisiä. Vuoden 1996 alun minitaantumana aikoihin kuluttajien arviot talouskehityksestä heikkenivät selvästi, mutta jo keväällä 1997 arvioita mittaava saldoluku ylitti jälleen +20 ja pysyi korkeana pitkään. Syksyllä 1998 kuluttajien usko talouskasvun jatkumiseen romahti alimmilleen sitten lamavuosien maailmalta kantautuneiden huonojen talousuutisten seuraksena. Sen jälkeen odotukset kuitenkin nopeasti elpyivät.

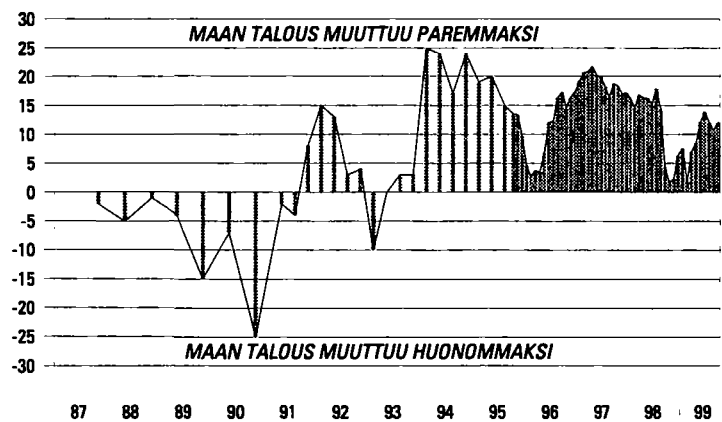
Työttömyys

Työttömien lukumäärä oli 1980-luvulla pitkään 140 000:n tuntumassa. Vuodesta 1987 lähtien työttömyys laski parissa vuodessa kolmanneksella, ja vuonna 1989 kuluttajat arvelivat, että hyvä kehitys jatkuisi. Talouskasvu kuitenkin pysähtyi vuonna 1990 ja työttömyys alkoi kasvaa. Seuraavien kolmen lamavuoden aikana työttömien lukumäärä kohosi lähelle puolta miljoonaa ja kuluttajien arviot pysyivät synkkinä. Kuluttajien optimismi heräsi vasta, kun talous vuoden 1993 lopulla lähti kasvuun. Tämän jälkeen parin vuoden ajan työttömyyden uskottiin selvästi vähenevän. Alkuvuodesta 1996 kuluttajien arviot muuttuivat varovaisemmiksi, mutta paranivat sitten ja arvioita mittaava saldoluku ylsi -25:een vuoden 1998 alussa. Syksyllä 1998 usko työttömyyden vähenemiseen heikkeni selvästi, mutta viime aikoina vähenemiseen on jälleen luottanut yli puolet kuluttajista.

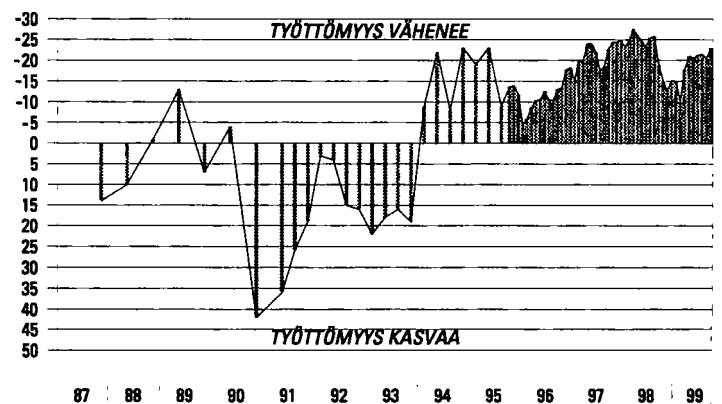
Kuvio 1. Kuluttajien arvio omasta taloudestaan vuoden kuluttua (saldoluku)

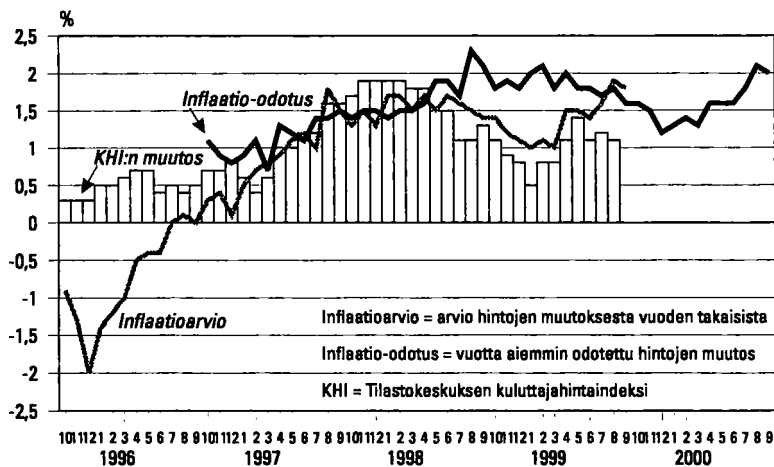
Kuvio 2. Kuluttajien arvio Suomen taloudesta vuoden kuluttua (saldoluku)

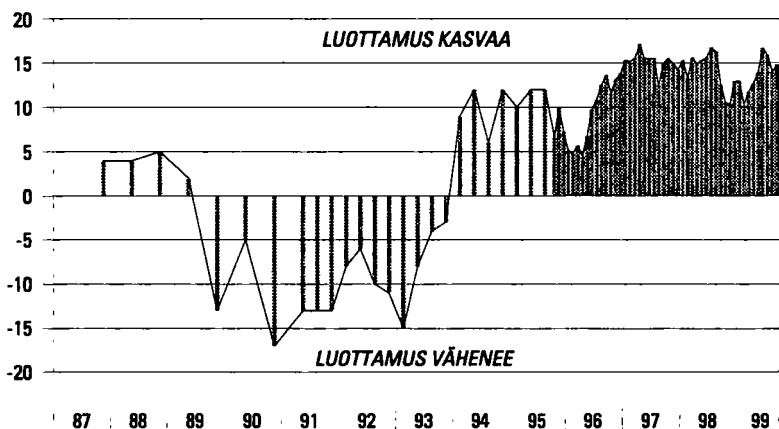
Kuvio 3. Kuluttajien arvio työttömyydestä vuoden kuluttua (saldoluku)

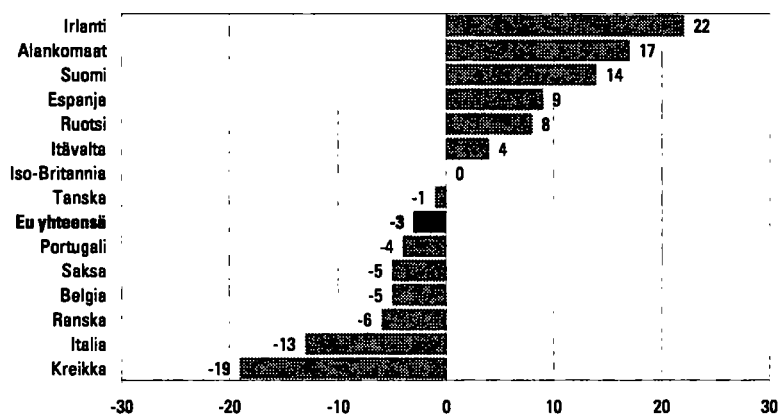
Kuvio 4. Kuluttajien arvio kuluttajahintojen vuosimuutoksesta kuukausittain (prosenttia)

Kuvio 5. Kuluttajien luottamusindikaattori

Kuvio 6. Luottamusindikaattori EU-maissa, heinäkuu 1999

Lähde: European Commission, *Business and Consumer Surveys, First Results: July 1999*

Kuluttajahinnat

Lokakuusta 1995 alkaen kuluttajilta on tiedusteltu arviota myös kuluttajahintojen vuosimuutoksesta eli inflaatioprosentista haastatteluhetkellä sekä vuoden kuluttua.

Kuluttajat arvioivat vuoden 1995 lopulla, että yleinen hintataso olisi keskimäärin jopa laskenut yhdestä kahteen prosenttia vuoden takaisesta. Näkemyksiin vaikutti paljon elintarvikkeiden halpeneminen lähes kymmenellä prosentilla vuonna 1995 Suomen EU-jäsenyyden myötä. Vuoden 1997 alkuun mennessä kuluttajien arviot olivat jo asettuneet hyvin lähelle kuluttajahintaindeksin pistelukuja. Samalla tavalla kuluttajien odotukset tulevasta inflaatiovauhdista olivat osuvia vuoden 1997 osalta, mutta eivät enää vuoden 1998 jälkipuoliskoa eivätkä kuluvaan vuoteen koskien. Vuonna 2000 kuluttajat odottavat inflaation kiihtyvän noin kahteen prosenttiin.

Kuluttajien luottamusindikaattori

Kuluttajien talousasioihin liittyvät mielialat olivat 1980-luvun loppupuolella myönteisiä. Kansantalouden kääntyminen lamaan synkensi näkemyksiä, ja ne olivat vuodesta 1989 vuoteen 1993 hyvin pessimistiset. Lopulta maan talouskasvun elpyminen nosti kuluttajien mielialat korkealle pariaksi vuodeksi, kunnes alkuvuoden 1996 minitaantumana aikana varovaisuus jälleen yleistyi. Sen jälkeen mielialat kuitenkin nousivat nopeasti, ja luottamusindikaattorin arvo oli vuosina 1997 ja 1998 moneen otteeseen jopa yli +15. Syksyllä 1998 uutiset maailman talouskriiseistä lisäsivät epävarmuutta kuluttajien keskuudessa, mutta luottamusindikaattori pysytteli silti +10:n yläpuolella. Viime kuukausina luottamus talouteen on jälleen ollut vahvempaa.

Luottamusindikaattori EU-maissa

Suomalaisten kuluttajien talousnäkemykset ovat kansainvälisesti verrattuna hyvin valoisia. EU-maista vain Irlannissa ja Alankomaissa on talouden kehitykseen suhtauduttu parin viime vuoden aikana luottavaisemmin kuin Suomessa. Joissakin Keski- ja Etelä-Euroopan suurissa maissa kuluttajien näkemykset ovat hyvin kielteisiä. EU-maiden keskimääräinen luottamusindikaattori on kuitenkin vähitellen nousut kautta aikojen korkeimmalle tasolle, nol-lan tienoille.

EU:n komission kuukausittain julkaisemat indikaattoriluvut lasketaan kausitasoitetuista sarjoista.

Taulukko 1.**OMA TALOUS, MENNYT VUOSI**

Millainen on oma taloudellinen tilanteenne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	3,9	19,6	64,6	9,3	2,1	0,5	6,9
9	2,8	20,8	60,8	12,5	2,4	0,8	4,6
10	3,3	19,6	62,2	11,6	2,9	0,5	4,4
11	2,8	20,9	63,4	10,1	2,3	0,4	5,9
12	3,3	21,2	62,3	10,6	2,1	0,5	6,5
1999 1	3,5	19,9	64,5	9,3	2,3	0,5	6,5
2	3,7	20,2	60,8	12,6	2,4	0,3	5,0
3	3,4	21,5	59,3	13,0	2,4	0,5	5,2
4	2,8	20,4	62,9	10,7	2,7	0,6	4,9
5	3,4	20,6	61,6	10,7	3,1	0,6	5,3
6	3,8	23,5	59,6	10,1	2,4	0,6	8,1
7	3,2	20,7	63,9	10,2	1,5	0,5	6,8
8	4,3	19,8	63,0	11,1	1,5	0,4	7,1
9	3,3	21,1	60,0	11,5	3,4	0,7	4,8

Taulukko 2.**OMA TALOUS, TULEVA VUOSI**

Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	2,4	20,2	65,1	8,5	1,1	2,7	7,2
9	2,2	18,7	68,8	6,8	0,8	2,6	7,3
10	2,2	19,7	65,2	8,5	0,8	3,5	6,9
11	2,0	21,5	65,7	7,3	0,6	2,9	8,4
12	3,0	23,7	63,2	6,8	0,6	2,8	10,8
1999 1	2,4	22,4	64,8	7,2	0,8	2,4	9,3
2	3,4	22,1	64,0	7,1	0,9	2,6	9,9
3	2,4	21,8	62,9	8,2	0,8	4,0	8,4
4	2,7	21,2	64,8	7,3	1,2	2,7	8,5
5	2,8	23,1	63,2	6,9	1,0	3,0	9,9
6	3,0	22,6	63,9	6,4	0,6	3,5	10,5
7	2,0	23,6	62,7	7,5	0,8	3,4	9,2
8	2,6	21,5	63,1	8,6	1,0	3,2	8,0
9	2,4	21,6	63,9	7,4	1,4	3,2	8,1

Taulukko 3.**SUOMEN TALOUS, MENNYT VUOSI**

Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"saman- lainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	4,4	55,9	31,7	4,4	0,6	3,1	29,5
9	2,7	47,4	38,5	7,3	1,0	3,0	21,8
10	1,6	38,7	45,5	9,8	0,9	3,5	15,1
11	1,2	37,5	48,1	9,5	0,5	3,2	14,7
12	1,8	41,7	44,9	7,3	0,8	3,5	18,1
1999 1	1,9	39,3	46,8	8,1	0,9	3,1	16,6
2	1,1	34,3	47,6	13,1	1,7	2,4	10,1
3	0,9	36,1	50,4	8,2	1,1	3,3	13,7
4	1,2	36,6	51,2	7,0	0,9	3,0	15,2
5	1,7	40,0	47,0	7,1	0,7	3,5	17,5
6	2,3	44,0	45,4	4,4	0,7	3,2	21,4
7	2,0	48,0	41,4	4,6	0,6	3,4	23,2
8	2,2	42,9	43,9	6,6	0,9	3,5	19,4
9	1,7	44,3	44,1	5,9	0,6	3,5	20,3

Taulukko 4.**SUOMEN TALOUS, TULEVA VUOSI**

Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen? Prosenttia kuluttajista

Haastatteluaikajankohta	"paljon parempi"	"hieman parempi"	"samanlainen"	"hieman huonompi"	"paljon huonompi"	"ei osaa sanoa"	Saldo-luku
1998 8	1,1	37,4	46,4	10,1	0,3	4,6	14,4
9	0,5	27,3	48,8	17,7	1,0	4,8	4,3
10	0,7	25,1	46,4	21,5	0,6	5,8	1,8
11	0,5	24,5	50,1	18,9	1,1	4,9	2,2
12	0,9	27,0	51,6	14,9	0,6	4,9	6,4
1999 1	0,5	30,4	48,6	14,9	0,7	4,8	7,6
2	0,6	24,0	49,4	19,1	1,3	5,6	1,8
3	0,3	28,0	51,0	13,3	0,7	6,6	7,0
4	0,3	30,1	51,2	12,2	0,8	5,4	8,4
5	0,3	34,1	50,3	9,7	0,6	5,0	12,0
6	0,9	35,3	49,4	8,4	0,5	5,6	13,9
7	0,3	33,7	51,8	9,3	0,4	4,5	12,1
8	0,7	32,1	49,9	11,0	0,6	5,7	10,6
9	0,3	33,7	50,3	9,1	0,6	6,1	12,0

Taulukko 5.**ELINKUSTANNUKSET NYT**

Millaiset ovat elinkustannukset nyt verrattuna 12 kk sitten? Prosenttia kuluttajista

Haastatteluaikajankohta	"erittäin paljon korkeammat"	"melko paljon korkeammat"	"hieman korkeammat"	"yhtä korkeat"	"alemmat"	"ei osaa sanoa"	Hintojen muutos arvioitu, %	KHI, %
1998 8	0,5	21,2	24,4	46,7	3,7	3,4	1,5	1,1
9	0,4	19,5	24,2	50,1	3,1	2,8	1,4	1,3
10	0,7	19,4	23,6	50,1	2,5	3,6	1,4	1,1
11	0,5	15,0	25,8	52,2	4,2	2,3	1,2	0,9
12	0,6	14,2	23,8	52,8	6,1	2,5	1,1	0,8
1999 1	0,4	14,5	23,9	52,2	6,4	2,6	1,0	0,5
2	0,3	17,0	22,9	52,2	5,4	2,2	1,1	0,8
3	0,4	14,5	22,1	56,1	3,8	3,0	1,0	0,8
4	0,6	18,0	25,5	50,6	2,9	2,3	1,5	1,1
5	0,6	20,1	29,1	43,9	3,2	3,0	1,5	1,4
6	0,7	19,6	27,5	46,6	2,9	2,8	1,4	1,1
7	0,8	24,3	27,1	42,2	2,3	3,2	1,6	1,2
8	2,2	26,0	28,2	39,0	2,1	2,6	1,9	1,1
9	1,7	24,2	27,8	39,9	2,4	4,1	1,8	..

Taulukko 6.**KULUTTAJAHINNAT VUODEN KULUTTUA**

Miten kuluttajahinnat muuttuvat seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kuluttajista

Haastatteluaikajankohta	"nousevat nopeammin kuin nyt"	"nousevat samaa vauhtia kuin nyt"	"nousevat hitaammin kuin nyt"	"pysyvät nykyisellä tasolla"	"laskevat hieman"	"ei osaa sanoa"	Odotettu hintojenmuutos, %
1998 8	11,6	36,6	9,0	34,1	2,9	6,0	1,8
9	9,6	35,3	8,6	40,4	2,4	3,7	1,6
10	8,6	35,6	8,5	39,1	3,7	4,6	1,6
11	7,4	34,1	8,6	40,9	4,2	4,8	1,5
12	7,3	30,6	8,1	45,1	4,7	4,3	1,2
1999 1	7,4	35,3	9,0	41,3	5,0	2,1	1,3
2	8,4	34,4	8,7	41,9	4,0	2,8	1,4
3	7,3	32,5	8,7	44,5	4,2	2,8	1,3
4	6,9	38,9	8,4	40,0	3,8	2,2	1,6
5	7,8	39,5	8,1	35,5	3,3	5,8	1,6
6	9,0	38,9	8,0	36,3	3,1	4,8	1,6
7	9,7	43,9	8,2	31,0	2,3	4,8	1,8
8	11,6	43,4	9,4	28,7	1,9	5,0	2,1
9	11,2	40,2	9,1	31,3	2,6	5,7	2,0

Taulukko 7.

TYÖTTÖMYYDEN KEHITYS

Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon enemmän"	"hieman enemmän"	"yhtä paljon"	"hieman vähemmän"	"paljon vähemmän"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	0,2	7,0	32,5	57,2	0,9	2,2	-25,8
9	1,0	10,3	37,4	48,5	0,9	1,9	-19,1
10	0,5	13,1	40,9	42,7	0,7	2,1	-15,0
11	0,6	14,9	42,4	39,9	0,8	1,5	-12,7
12	0,7	13,1	39,4	44,0	0,4	2,3	-15,1
1999 1	0,9	14,6	37,5	44,2	1,0	1,9	-14,9
2	1,1	17,2	41,5	38,5	0,5	1,2	-10,1
3	0,5	12,1	37,6	46,8	0,9	2,1	-17,7
4	0,5	10,1	35,1	51,7	0,6	2,0	-20,9
5	0,3	10,1	36,2	49,8	1,0	2,7	-20,5
6	0,4	10,6	34,4	52,0	0,9	1,7	-21,2
7	0,2	10,5	34,6	52,1	0,7	1,9	-21,4
8	0,4	11,3	34,2	51,5	0,7	2,0	-20,4
9	0,6	9,9	31,3	55,9	0,5	1,7	-22,9

Taulukko 8.

OSTAMISEN EDULLISUUS

Onko ajankohta otollinen kestotavaroiden ostamiseen? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"ostaminen on edullista"	"ei kumpaa- kaan"	"ostaminen on epäedullista"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	43,3	24,2	19,8	12,7	23,4
9	44,0	24,0	19,0	13,1	25,0
10	44,0	24,5	19,8	11,8	24,2
11	42,4	24,2	22,0	11,4	20,4
12	47,7	17,8	24,8	9,7	22,9
1999 1	46,1	21,4	20,9	11,7	25,2
2	44,4	23,5	19,9	12,3	24,5
3	45,2	20,1	21,2	13,6	24,0
4	45,9	21,8	19,3	13,1	26,6
5	44,5	22,8	19,5	13,2	25,0
6	47,2	22,6	17,8	12,5	29,4
7	46,5	22,3	18,3	12,9	28,2
8	44,2	24,2	19,2	12,4	25,0
9	48,0	20,0	19,4	12,6	28,5

Taulukko 9.

RAHANKÄYTÖN VERTAILU

Paljonko rahaa käytätte kestotavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edellisiin 12 kk?

Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"paljon enemmän"	"hieman enemmän"	"yhtä paljon"	"hieman vähemmän"	"paljon vähemmän"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	4,8	17,7	48,4	19,1	8,1	1,9	-4,1
9	3,6	15,9	49,2	20,7	8,3	2,3	-7,1
10	3,2	18,2	46,0	19,9	10,0	2,7	-7,7
11	4,3	15,6	50,8	18,9	8,5	1,9	-5,8
12	4,5	17,3	49,0	18,5	8,4	2,3	-4,5
1999 1	3,8	15,8	47,5	21,0	9,6	2,4	-8,4
2	4,2	16,8	46,4	20,8	10,2	1,6	-8,0
3	4,4	17,0	45,3	20,9	9,9	2,6	-7,4
4	4,0	19,5	46,8	19,5	7,5	2,8	-3,5
5	4,2	17,3	47,1	19,3	8,8	3,2	-5,6
6	3,8	17,6	47,1	19,7	9,4	2,3	-6,6
7	4,4	17,6	46,5	21,9	7,0	2,6	-4,8
8	3,9	17,7	47,2	20,6	8,1	2,4	-5,7
9	3,9	17,1	47,8	19,3	10,0	2,0	-7,2

Taulukko 10.**SÄÄSTÄMISEN EDULLISUUS**

Onko ajankohta otollinen säästämiseen? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"erittäin hyvä aika"	"melko hyvä aika"	"melko huono aika"	"erittäin huono aika"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	6,8	46,6	30,7	7,4	8,5	7,3
9	5,6	47,1	31,0	7,7	8,6	5,9
10	5,0	45,9	31,5	8,5	9,2	3,7
11	5,4	46,9	32,8	7,4	7,4	5,0
12	6,3	46,2	32,3	8,4	6,8	4,9
1999 1	6,4	47,4	31,3	7,8	7,2	6,7
2	6,3	47,2	29,3	9,9	7,3	5,4
3	5,8	39,4	33,7	14,2	6,9	-5,5
4	5,2	39,2	35,9	13,2	6,5	-6,4
5	4,8	41,9	31,0	14,5	7,7	-4,2
6	5,6	41,3	34,9	12,2	6,1	-3,4
7	6,4	41,7	31,4	14,0	6,5	-2,4
8	6,0	45,1	30,2	11,4	7,3	2,0
9	5,3	44,7	33,5	10,1	6,4	0,8

Taulukko 11a.**SÄÄSTÄMISMAHDOLLISUUDET**

Pystytekö säästämään seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"erittäin todennäk. kyllä"	"melko todennäk. kyllä"	"melko todennäk. ei"	"erittäin todennäk. ei"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	34,8	29,5	14,3	16,9	4,5	25,6
9	32,9	29,3	14,1	18,8	4,9	21,6
10	30,3	31,0	16,2	18,4	4,2	19,4
11	30,4	29,1	16,7	18,8	5,0	17,8
12	34,8	29,5	13,8	17,9	4,0	24,7
1999 1	35,0	30,7	16,0	16,1	2,2	26,2
2	36,0	31,2	15,4	15,6	1,8	28,3
3	34,4	30,4	15,0	18,1	2,1	24,0
4	31,5	30,5	15,6	19,1	3,2	19,8
5	32,5	30,9	13,8	18,8	4,1	22,3
6	36,8	30,2	13,4	15,8	3,9	28,4
7	37,0	28,1	12,6	17,8	4,5	27,0
8	35,5	28,8	13,4	18,7	3,7	24,5
9	34,0	28,5	14,5	18,6	4,5	22,4

Taulukko 11b.**SÄÄSTÄMISEN SYYT**

Mitä varten säästätte?

Prosenttia säästäväistä kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"velan- hoito"	"asunto- etukäteén"	"kesto- tavarat"	"loma"	"pahapäivä"	"vanhuus"	"muu syy"
1998 8	55,4	14,4	39,2	48,6	59,1	22,2	8,5
9	52,1	11,6	38,6	46,5	56,9	22,7	7,7
10	52,1	14,1	34,9	49,3	58,3	21,7	8,3
11	52,6	12,4	37,9	54,4	59,7	22,2	7,1
12	50,8	14,0	38,8	51,2	61,3	26,9	8,1
1999 1	47,9	11,1	37,5	56,4	61,6	27,4	8,9
2	51,6	16,2	37,1	56,3	63,8	25,8	8,8
3	52,4	13,1	35,9	54,1	56,3	23,8	9,2
4	49,3	14,9	38,6	56,1	59,7	26,3	12,2
5	49,6	12,7	35,0	57,0	60,5	22,2	8,0
6	51,7	13,4	36,4	53,3	60,1	26,1	9,5
7	47,3	11,4	39,5	49,6	61,4	27,5	8,1
8	50,3	13,4	31,5	48,9	58,4	24,6	9,6
9	52,0	13,7	36,4	50,2	61,5	26,9	7,5

Taulukko 11c.**SÄÄSTÖJEN SIJOITUSMUODOT**

Mihin sijoitatte säästöt? Prosenttia säästävistä kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"pankki- tili"	"asunto- osake"	"kiinteä omaisuus"	"arvo- paperit"	"loma- asunto"	"taide- ja arvoesineet"	"muu kohde"
1998 8	68,7	8,9	14,3	18,9	2,5	3,8	4,8
9	69,5	8,6	12,4	20,5	2,9	4,2	3,8
10	70,1	7,7	12,7	22,0	3,4	3,1	5,8
11	69,7	9,3	11,8	21,0	2,1	4,8	3,4
12	69,1	8,6	13,5	22,5	3,0	4,4	4,6
1999 1	72,3	6,2	12,3	27,1	4,0	4,9	4,6
2	71,8	10,3	14,0	22,6	3,3	4,3	4,9
3	67,3	9,0	13,4	26,9	4,2	5,9	4,7
4	69,0	9,2	13,1	30,0	3,8	4,5	5,0
5	68,6	9,6	12,3	26,8	3,5	2,9	3,4
6	65,4	10,0	14,1	27,9	3,4	4,7	5,4
7	69,0	7,8	13,0	26,8	3,5	4,6	3,2
8	70,1	7,8	14,4	21,9	3,3	4,7	5,0
9	68,5	9,3	13,1	25,6	3,8	4,5	4,7

Taulukko 12.**KOTITALOUDEN RAHATILANNE**

Mikä on nykyinen rahatilanteenne? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"säästämme paljon"	"säästämme hieman"	"tulot = menot"	"käytämme säästöjä"	"velkaan- numme"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	5,9	44,5	41,2	3,8	2,8	1,8	23,4
9	4,3	45,1	41,6	3,6	3,5	1,9	21,5
10	4,2	43,9	42,0	3,8	4,3	1,7	19,9
11	3,2	42,2	46,0	3,9	2,3	2,3	20,1
12	5,3	45,7	40,5	4,5	2,3	1,7	23,7
1999 1	4,2	45,4	41,9	3,7	2,5	2,4	22,6
2	5,0	45,6	40,4	4,6	2,7	1,6	22,8
3	5,6	44,6	39,9	4,7	3,2	1,9	22,3
4	5,2	42,5	41,5	4,7	3,6	2,6	20,5
5	4,3	44,2	41,0	4,9	3,4	2,2	20,5
6	6,4	45,9	39,8	3,5	3,0	1,4	24,6
7	5,1	48,2	38,4	3,6	2,4	2,3	25,0
8	6,0	44,8	41,1	3,4	2,6	2,1	24,2
9	4,6	44,2	40,8	5,3	3,0	2,1	21,1

Taulukko 13a.**AUTON OSTO*)**

Aiotteko hankkia tai vaihtaa henkilöauton seuraavien 6 tai 24 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"	Suunnittelu- jakso
1998 8	3,5	3,7	4,2	87,2	1,5	6 kk
9	3,9	3,6	4,5	85,8	2,2	6 kk
10	4,8	3,8	4,4	84,1	2,9	6 kk
11	4,0	3,9	5,6	84,7	1,8	6 kk
12	4,1	3,8	4,5	85,3	2,3	6 kk
1999 1	4,0	4,4	6,2	83,2	2,2	6 kk
2	4,5	3,5	6,5	84,0	1,5	6 kk
3	4,0	4,7	4,9	83,8	2,6	6 kk
4	4,7	4,6	4,9	84,1	1,7	6 kk
5	5,0	5,2	3,9	84,2	1,7	6 kk
6	4,7	3,5	3,2	85,6	2,9	6 kk
7	4,3	3,8	3,9	85,2	2,8	6 kk
8	4,7	3,8	3,8	85,7	2,0	6 kk
9	3,4	4,6	4,2	85,6	2,1	6 kk

*) Ks. sivu 15, Taustaa

Taulukko 13b.**UUSI VAI KÄYTETTY AUTO*)**

Aiotteko hankkia uuden vai käytetyn henkilöauton? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"uusi, varmasti"	"uusi, mahd."	"käytetty, varmasti"	"käytetty, mahd."	Yhteensä	Suunnittelu- jakso
1998 8	0,7	0,5	2,8	3,1	7,1	6 kk
9	1,1	0,6	2,8	3,0	7,5	6 kk
10	1,1	0,8	3,7	3,0	8,6	6 kk
11	0,9	0,8	3,1	3,1	7,9	6 kk
12	1,0	0,9	3,1	2,9	7,9	6 kk
1999 1	1,1	1,1	2,9	3,3	8,4	6 kk
2	1,1	0,6	3,4	2,9	8,0	6 kk
3	1,0	0,8	3,0	3,9	8,7	6 kk
4	1,3	1,1	3,4	3,5	9,3	6 kk
5	1,3	0,9	3,7	4,3	10,2	6 kk
6	1,0	0,8	3,7	2,7	8,2	6 kk
7	1,0	0,7	3,3	3,1	8,1	6 kk
8	1,1	0,9	3,6	3,0	8,5	6 kk
9	0,8	1,1	2,6	3,6	8,1	6 kk

Taulukko 14a.**ASUNNON OSTO*)**

Aiotteko hankkia tai vaihtaa omistusasunnon seuraavien 12 tai 24 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"	Suunnittelu- jakso
1998 8	2,6	3,7	1,4	91,6	0,8	12 kk
9	2,6	2,8	1,7	92,3	0,6	12 kk
10	2,4	2,9	1,7	92,2	0,9	12 kk
11	2,1	2,2	1,4	93,1	1,2	12 kk
12	1,8	3,2	1,2	92,7	1,1	12 kk
1999 1	2,2	3,0	2,3	91,4	1,1	12 kk
2	1,8	4,0	2,3	91,3	0,6	12 kk
3	2,5	3,8	2,2	90,7	0,8	12 kk
4	3,5	3,9	2,7	88,6	1,3	12 kk
5	2,0	2,6	1,3	93,0	1,1	12 kk
6	2,0	3,7	1,6	92,1	0,7	12 kk
7	2,1	3,3	1,0	92,5	1,0	12 kk
8	1,8	3,7	1,8	91,8	1,0	12 kk
9	2,5	2,2	1,9	92,7	0,6	12 kk

Taulukko 14b.**ASUNNON PERUSKORJAAMINEN*)**

Aiotteko käyttää rahaa kodin perusparannuksiin seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"
1998 8	6,2	5,5	3,6	83,8	1,0
9	5,8	5,3	3,6	83,8	1,5
10	5,0	5,0	4,1	84,1	1,8
11	6,3	5,2	4,2	83,1	1,2
12	6,1	5,7	4,3	82,6	1,2
1999 1	6,6	5,5	5,4	80,9	1,5
2	6,0	5,4	5,3	82,1	1,1
3	7,9	6,5	4,6	79,5	1,4
4	8,4	7,1	4,2	78,6	1,6
5	9,0	6,1	2,6	80,2	2,2
6	8,1	5,9	3,8	81,2	1,0
7	7,6	5,7	3,4	81,5	1,8
8	6,7	4,8	3,1	84,1	1,2
9	5,9	5,5	4,0	83,1	1,5

*) Ks. sivu 15, Taustaa

Taulukko 15.

RAHANKÄYTTÖ KOTIIN JA VAPAA-AIKAAN

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Asunnon korjaus		Kodin sisustus		Loma-asunto	
	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"
1998 8	15,1	6,2	29,1	13,4	1,0	1,0
9	12,3	6,0	26,4	14,6	1,1	0,9
10	13,6	5,9	26,6	14,1	0,7	1,3
11	14,5	8,5	26,4	12,1	1,0	0,8
12	16,7	7,3	27,1	14,6	1,0	0,9
1999 1	14,8	7,0	23,6	16,3	1,4	0,8
2	15,7	8,7	25,8	15,9	0,8	1,3
3	17,6	6,2	25,6	16,4	1,0	0,9
4	19,3	7,5	29,4	14,7	1,4	1,1
5	20,3	6,2	24,6	16,1	0,7	1,4
6	18,2	7,3	24,9	13,9	1,1	0,9
7	16,5	7,3	27,5	13,6	1,2	1,2
8	14,4	6,4	27,0	15,8	1,1	1,0
9	14,6	6,3	26,2	15,7	1,3	0,8

Taulukko 15 jatkuu.

RAHANKÄYTTÖ KOTIIN JA VAPAA-AIKAAN

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Viihde-elektroniikka		Kodinkoneet		Harr. ja urh.välineet	
	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"
1998 8	14,3	13,0	12,4	10,8	11,0	6,8
9	12,9	12,6	11,2	8,8	9,3	5,5
10	13,6	13,2	9,6	11,8	11,1	5,8
11	16,5	12,6	11,9	7,8	11,4	6,6
12	17,8	12,7	13,1	12,2	11,2	5,7
1999 1	15,2	14,0	10,5	10,7	12,7	6,2
2	14,9	13,4	11,8	11,4	10,1	5,6
3	13,2	14,7	10,7	10,7	9,2	6,1
4	14,3	12,1	11,5	11,0	11,8	6,4
5	15,9	11,4	13,0	10,0	13,6	5,7
6	15,7	13,3	11,4	12,5	12,3	6,9
7	15,6	11,6	12,9	9,8	10,7	7,7
8	16,1	14,1	10,5	12,4	10,4	6,5
9	16,4	12,2	11,2	10,9	11,9	5,7

Taulukko 15 jatkuu.

RAHANKÄYTTÖ KOTIIN JA VAPAA-AIKAAN

Aiotteko käyttää rahaa seuraaviin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Kulkuväline (ei auto)		Kotimaan lomamatka		Ulkomaan lomamatka	
	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"	"kyllä"	"ehkä"
1998 8	4,8	4,0	26,0	12,8	23,0	12,8
9	2,8	3,8	27,6	14,9	20,8	11,8
10	3,4	3,9	28,6	14,2	23,4	12,9
11	4,4	3,7	31,9	13,4	21,8	8,9
12	5,2	4,4	36,3	12,9	24,8	11,2
1999 1	7,3	4,3	38,8	13,3	24,2	13,9
2	8,6	6,1	40,5	16,5	25,6	13,7
3	9,7	6,0	44,5	15,0	26,1	12,8
4	9,6	6,8	46,1	14,4	28,8	14,1
5	9,4	4,4	45,5	12,6	28,5	12,4
6	6,2	4,1	43,1	15,4	26,2	10,5
7	5,3	3,7	32,8	13,3	24,3	12,4
8	3,7	3,6	29,6	14,2	23,2	11,9
9	3,1	2,6	28,8	12,8	23,1	13,3

Taulukko 16.

LAINANOTON EDULLISUUS

Onko ajankohta otollinen lainan ottamiselle? Prosenttia kuluttajista

Haastattelu- ajankohta	"erittäin hyvä aika"	"melko hyvä aika"	"melko huono aika"	"erittäin huono aika"	"ei osaa sanoa"	Saldo- luku
1998 8	14,1	58,5	12,5	4,2	10,7	32,9
9	12,6	60,1	12,9	3,8	10,6	32,4
10	11,9	58,9	14,6	3,6	11,1	30,5
11	10,9	59,2	15,3	4,5	10,0	28,3
12	16,9	58,0	11,0	4,9	9,2	35,5
1999 1	14,7	56,9	13,9	3,1	11,3	33,0
2	16,7	56,7	13,8	4,0	8,8	34,1
3	16,9	56,9	11,7	3,4	11,1	36,1
4	22,2	53,9	11,0	2,9	10,1	40,7
5	19,8	53,0	12,5	3,1	11,6	36,9
6	20,9	57,3	9,0	3,0	9,7	42,0
7	19,7	56,4	10,5	3,5	9,8	39,2
8	19,4	56,0	11,2	3,1	10,4	38,6
9	17,6	55,1	13,8	3,4	10,2	34,9

Taulukko 17a.

LAINANOTTOAIKEET

Aiotteko ottaa lainaa seuraavien 12 kk aikana? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	"kyllä, varmasti"	"mahdolli- sesti"	"luultavasti ei"	"ei"	"ei osaa sanoa"
1998 8	5,1	9,2	4,7	78,7	2,3
9	4,8	9,7	5,1	78,5	1,9
10	5,9	9,7	5,5	76,4	2,5
11	5,4	8,1	4,8	79,3	2,4
12	5,0	9,8	4,4	78,1	2,8
1999 1	4,6	8,7	7,7	77,2	1,8
2	4,8	11,4	6,3	74,8	2,7
3	6,4	9,6	5,3	75,9	2,8
4	5,9	10,5	7,3	73,9	2,4
5	5,1	10,4	4,9	77,0	2,6
6	5,7	9,7	5,6	76,5	2,6
7	4,1	9,6	4,7	78,4	3,1
8	5,6	8,8	5,5	78,0	2,2
9	5,1	9,1	5,5	77,8	2,5

Taulukko 17b.

LAINOJEN KÄYTTÖTARKOITUKSET

Mitä varten otatte lainaa? Prosenttia kotitalouksista, jotka aikovat ottaa lainaa

Haastattelu- ajankohta	"asunto- osake"	"kiinteä omaisuus"	"opinnot"	"kesto- tavarat"	"arvo- paperit"	"muu syy"
1998 8	22,4	23,3	11,2	35,4	0,4	18,2
9	21,3	12,5	21,1	29,5	0,6	20,9
10	21,9	14,2	23,6	32,9	0,6	16,2
11	14,3	18,8	18,4	41,4	0,0	17,5
12	17,9	18,1	19,3	36,7	0,4	25,2
1999 1	14,5	18,5	18,4	39,1	1,1	22,9
2	20,9	20,9	16,2	33,5	1,5	19,2
3	18,9	18,9	17,8	34,0	1,8	21,8
4	19,1	18,1	17,5	32,8	1,0	25,9
5	18,1	16,0	15,0	36,7	1,2	24,0
6	22,5	22,9	19,1	35,8	0,7	20,4
7	14,5	18,2	15,4	40,2	0,8	21,0
8	15,4	17,9	15,5	30,4	1,6	26,7
9	18,0	16,1	18,9	40,1	1,4	17,5

Taulukko 18.

KULUTTAJIEN LUOTTAMUSINDIKAATTORI JA SEN OSATEKIJÄT

Luottamusindikaattori on viiden saldoluovun keskiarvo

Haastattelu- ajankohta	Oma talous, mennyt vuosi	Oma talous, tuleva vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Suomen talous, tuleva vuosi	Kestotava- roiden osto- edullisuus	Kuluttajien luottamus- indikaattori
1998 8	6,9	7,2	29,5	14,4	23,4	16,3
9	4,6	7,3	21,8	4,3	25,0	12,6
10	4,4	6,9	15,1	1,8	24,2	10,5
11	5,9	8,4	14,7	2,2	20,4	10,3
12	6,5	10,8	18,1	6,4	22,9	12,9
1999 1	6,5	9,3	16,6	7,6	25,2	13,0
2	5,0	9,9	10,1	1,8	24,5	10,3
3	5,2	8,4	13,7	7,0	24,0	11,7
4	4,9	8,5	15,2	8,4	26,6	12,7
5	5,3	9,9	17,5	12,0	25,0	13,9
6	8,1	10,5	21,4	13,9	29,4	16,7
7	6,8	9,2	23,2	12,1	28,2	15,9
8	7,1	8,0	19,4	10,6	25,0	14,0
9	4,8	8,1	20,3	12,0	28,5	14,8

Taulukko 19.

JOIDENKIN LAITTEIDEN YLEISYYS KOTITALOUKSISSA

Onko kotitaloudessanne...? Prosenttia kotitalouksista

Haastattelu- ajankohta	Televisio	Mikrotieto- kone	CD-ROM- asema	Internet- yhteys	Koti- puhelin	Matka- puhelin	Henkilö- tai pakettiauto
1997 11	96,1	34,9	20,5	12,5	82,2	62,2	71,4
1998 5	95,8	38,2	23,7	13,8	80,9	67,9	72,7
8	96,4	33,9	21,5	13,9	82,4	70,3	68,2
9	95,2	33,1	22,5	15,6	80,9	70,4	69,7
10	95,2	36,6	24,8	18,3	81,4	69,9	70,8
11	95,4	37,1	25,7	17,7	79,8	72,2	70,8
12	95,3	37,1	26,9	18,3	79,3	74,0	71,0
1999 1	95,4	40,6	30,0	20,5	80,0	74,3	70,0
2	94,7	41,2	30,5	20,4	78,8	75,2	70,4
3	93,8	42,2	31,3	22,1	79,1	76,3	72,1
4	94,3	42,4	30,3	22,6	80,6	76,3	72,5
5	95,4	41,7	29,6	21,4	80,0	76,6	72,0
6	96,0	43,8	32,6	22,2	77,1	77,2	73,2
7	95,9	42,5	32,2	23,2	75,8	78,5	72,6
8	95,9	42,1	32,8	24,6	76,0	80,6	73,0
9	95,9	44,6	33,9	25,1	76,6	79,2	72,6

Taustaa

Kuluttajabarometrin avulla mitataan suomalaisten mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksia tehdä suurehkoja hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Ensimmäinen kuluttajabarometritutkimus tehtiin marraskuussa 1987. Vuoteen 1991 asti se tehtiin kaksi kertaa vuodessa – touko- ja marraskuussa. Vuonna 1992 tutkimuskerrat nostettiin neljään. Tutkimuskuukaudet olivat helmi-, touko-, elo- ja marraskuu. Lokakuusta 1995 alkaen tiedot kerätään joka kuukausi.

Tiedot kerätään Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä tietokoneavusteisesti. Suurin osa tiedoista saadaan puhelinhaastatteluilla. Tutkimusalueena on koko maa. Vastaajat edustavat Suomen 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinläänin ja äidinkielen suhteen. Tutkimuksessa käytetään kuutta rotatoivaa paneelia. Samalle henkilölle esitetään kysymykset kolme kertaa aina puolen vuoden välein. Kohdehenkilöistä on uusia aina noin kolmannes.

Otoskoko oli syyskuussa 2 049 henkilöä. Vastauksia saatiin 1 645, joten tutkimuksen kato oli 19,7 prosenttia.

Kuluttajabarometrin kysymykset ovat alusta lähtien olleet suurimmaksi osaksi vertailukelpoiset vastaavien kansainvälisten tutkimusten kanssa. Tilastokeskus alkoi kerätä lokakuussa 1995 EU-komission toimeksiannosta tietoja suomalaisten kuluttajien mielialoista kuukausittain. Tässä yhteydessä yhdenmukaistettiin Suomen barometrikysymykset EU-maiden harmonisoidun kuluttajatutkimuksen viidentoista kysymyksen kanssa. Tämä aiheutti pieniä muutoksia Tilastokeskuksen tutkimuksen tietosisältöön. EU-kysymysten lisäksi Tilastokeskuksen kuukausibarometri sisältää parikymmentä Suomen omaa kysymystä, jotka ovat olleet mukana alusta lähtien.

Huomautuksia taulukoista

Huhtikuusta 1998 lähtien auton ja asunnon hankintaa koskevat kysymykset on muutettu. Lyhyemmän suunnittelujakson (6 ja 12 kk) kysymykset esitetään haastattelussa joka kuukausi tarkennuksena pitemmän suunnittelujakson (24 kk) kysymyksille näiden jälkeen. Vain lyhyemmän suunnittelujakson tiedot julkaistaan taulukoissa 13a, 13b ja 14a. Auton ja asunnon hankinnan uudet ja vanhat jakaumat eivät ehkä ole täysin vertailukelpoisia.

Kodin peruskorjauksista (taulukko 14b) on kotitalouksilta kysytty kuukausittain huhtikuusta 1998 lähtien. Sitä ennen kysymys esitettiin vain tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa.

Heinäkuussa 1998 alettiin kuluttajabarometrin yhteydessä selvittää joka kuukausi erilaisten viihde-elektronisten ja tietoteknisten laitteiden sekä puhelimien ja auton yleisyyttä kotitalouksissa. Kysymykset esitetään kuukausittain vain tutkimuksessa ensi kertaa mukana oleville noin 600 henkilölle. Siksi taulukkoon 19 on kunkin kuukauden arvot laskettu kyseisen ja edellisen kuukauden yhdistetystä aineistosta. Taulukossa ovat lisäksi kahden erillisen kyselyn (marraskuu 1997 ja toukokuu 1998) vastaavat tiedot.

Lukujen painottaminen

Kaikki tässä julkaisussa esitettävät tiedot on korotettu perusjoukon tasolle painokertoimien avulla. Painotus parantaa lukujen tilastollista tarkkuutta. Painokertoimet muodostetaan käyttämällä hyväksi kunkin havainnon todennäköisyyttä sisältyä otokseen.

Suurin osa kuluttajabarometrin mittareista on henkilöihin kohdistuvia. Niiden osalta tulokset estimoidaan aina henkilöpainojen avulla. Henkilöpainot saadaan kalibrintimenetelmällä niin, että valittujen taustamuuttujien (suuralue, henkilön ikäryhmä ja sukupuoli) estimoidut reunajakaumat vastaavat koko perusjoukosta saatuja reunajakaumia eli väestörakennetta.

Osa kuluttajabarometrin muuttujista mittaa kuitenkin kotitalouskohtaisia tietoja kuten kotitalouden rahatilanne, kestotavaroiden omistaminen sekä ostamiseen, säästämiseen ja lainanottoon liittyvät aikomukset. Nämä tulokset saadaan kotitalouskohtaisten painojen avulla. Painorakennetta laskettaessa käytetään hyväksi Tilastokeskuksen tulonjakotilaston kotitalouksien rakennetta. Itse painotus tehdään jälkiosittamalla.

Painotuksen vaikutus mielialamittareiden arvoihin on yleensä vähäinen. Tähän ilmiöön on useampia syitä. Ensinnäkin otanta-asetelma tuottaa itsepainottuvan otoksen. Toiseksi kato on pysynyt melko tasaisena eri väestöryhmissä, joten se ei ole kovin paljon vinouttanut aineistoa. Ja kolmanneksi mielipiteitä koskevien kysymysten ja niistä laskettujen indikaattorien korrelaatio on heikko painotuksessa käytettyjen muuttujien kanssa. Voidaan sanoa, että mielipiteet hajoavat suhteellisen paljon eri väestöryhmissä. Edellä mainituissa kotitalouskohtaisissa tiedoissa esiintyy sen sijaan näkyvämpiä eroja verrattuna aiempiin painottamattomiin lukuihin.

Julkaisussa esitettävät luvut ovat kausitasoittamattomia – kuviota 6 lukuunottamatta. Kuluttajabarometrin täydelliset sarjat ovat saatavissa Tilastokeskuksesta myös Excel-tiedostona.

Saldoluku

Eräissä taulukoissa ja kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate on seuraava: Haastateltavilta kysytään: "Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen?" Vastausvaihtoehdot on esitetty oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon prosenttiosuus kerrotaan sen painokertoimella. Tulojen summana saadaan saldoluku. Esimerkkinä taulukko 4, sivu 7: Suomen talous, tuleva vuosi (maaliskuu 1998).

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
paljon parempi	1,2	1	1,2
hieman parempi	41,8	0,5	20,9
samanlainen	41,5	0	0
hieman huonompi	8,8	-0,5	-4,4
paljon huonompi	0,9	-1	-0,9
ei osaa sanoa	5,9	0	0
Yhteensä	100,0		+ 16,8 = Saldoluku

Luottamusindikaattori

Kuluttajien luottamusindikaattori lasketaan seuraavien kysymysten saldoluista:

- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten?
- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen?
- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten?

- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen?
- Onko ajankohta otollinen kestotavaroiden ostamiseen?

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan viidellä (aritmeettinen keskiarvo). Saldolukujen ja kuluttajien luottamusindikaattorin arvoalue on (-100, 100).

Tutkimusviikot ovat olleet seuraavat:

VUOSI 1998: elokuu: viikko 34, syyskuu: viikko 39, lokakuu: viikko 43, marraskuu: viikko 47, joulukuu: viikko 51

VUOSI 1999: tammikuu: viikko 3, helmikuu: viikko 8, maaliskuu: viikko 12, huhtikuu: viikko 16, toukokuu: viikko 20, kesäkuu: viikko 25, heinäkuu: viikko 29, elokuu: viikko 33, syyskuu: viikko 38

- aikomukset (aiheet)
- alemmat
- arvioitu hintojen muutos
- arvopaperit
- asunnon korjaus
- asunnon peruskorjaaminen
- asunto-osake
- asuntoon etukäteen
- auto
- CD-ROM -asema
- edullinen
- ehkä
- ei
- ei kumpaakaan
- ei osaa sanoa
- elinkustannukset
- enemmän
- epäedullinen
- erittäin
- haastattelujankohta
- harrastus- ja urheiluvälineet
- henkilö- tai pakettiauto
- hieman
- hieman enemmän/vähemmän
- hieman parempi/huonompi
- huono aika
- huonompi
- hyvä aika
- inflaatioarvio/-odotus
- Internet-yhteys
- keskiarvo
- kestotavarat
- kestotavaroiden ostoedullisuus
- kiinteä omaisuus
- kodin sisustus
- kodinkoneet
- korkeammat
- kotimaan lomamatka
- kotipuhelin
- kulkuväline (ei auto)
- kuluttajat
- kuluttajahinnat
- kuluttajahintaindeksi (KHI)
- kuluttajien luottamusindikaattori
- kuukausi (kk)
- kyllä
- käytetty
- käyttää rahaa
- käyttötarkoitus
- käyttämme säästöjä
- laina
- lainanotto (ottaa lainaa)
- laitteiden yleisyys
- laskevat hieman
- loma
- loma-asunto
- luultavasti ei
- mahdollisesti
- matkapuhelin
- avsikter
- lägre
- estimerad konsumentprisutveckling
- värdepapper
- bostadsreparation
- renovering av bostaden
- bostadsaktie
- förhandssparande för bostad
- bil
- CD-ROM -station
- fördelaktig
- kanske
- nej
- ingendera
- kan inte säga
- levnadskostnader
- mera
- ofördelaktig
- mycket, extra
- tidpunkten för intervjun
- hobby- och sportartiklar
- person- eller paketbil
- något
- lite mera/mindre
- något bättre/sämre
- dålig tid
- sämre
- bra tid
- uppskattad/förväntad inflation
- Internetförbindelse
- medelvärde
- kapitalvaror
- fördelaktigt att köpa kapitalvaror nu
- fast egendom
- heminredning
- hushållsmaskiner
- högre
- fritidsresa i hemlandet
- hemtelefon
- annat fortskaffningsmedel än bil
- konsumenter
- konsumentpriser
- konsumentprisindex (KPI)
- indikator för konsumentförtroende (CCI)
- månad (mån)
- ja
- begagnad
- använda pengar
- användningsändamål
- vi utnyttjar sparade medel
- lån
- ta lån
- ägande av apparater
- sjunker något
- fritid
- fritidsbostad
- troligtvis inte
- eventuellt
- mobiltelefon
- intentions
- lower
- estimated change in prices
- securities
- home improvements
- basic repairs to a dwelling
- dwelling in a housing company
- for the flat in advance
- car
- CD-ROM drive
- favourable
- possibly
- no
- neither ... nor ...
- don't know
- cost of living
- more
- unfavourable
- very
- time of survey
- hobby and sports equipment
- passenger car or delivery van
- a little
- a little more/less
- a little better/worse
- bad time
- worse
- good time
- estimated/expected inflation
- Internet connection
- mean
- consumer durables
- favourable time to buy consumer durables
- real property
- home furnishing
- home electronics
- higher
- holiday travel in Finland
- home telephone
- vehicle other than a car
- consumers
- consumer prices
- consumer price index (CPI)
- consumer confidence indicator (CCI)
- month
- yes
- used
- spend money
- purpose of use
- we have to draw on our savings
- loan
- raise a loan
- possession of equipment
- fall slightly
- holiday
- holiday home
- probably not
- possibly
- mobile phone

- melko huono
- melko hyvä
- melko paljon
- melko todennäköisesti
- mennyt vuosi
- mielikuvat
- mikrotietokone
- muu kohde
- muu syy
- nousevat hitaammin
- nousevat nopeammin
- nousevat samaa vauhtia
- näkemykset
- oma talous
- opinnot
- osatekijä (indikaattorin)
- ostaminen on edullista
- ostaminen on epäedullista
- osto
- otollinen
- pahapäivä
- painottaminen
- paljon
- paljon enemmän/vähemmän
- paljon parempi/huonompi
- pankkitili
- parempi
- pysyvät nykyisellä tasolla
- rahankäyttö
- rahatilanne
- saldoluku
- samanlainen
- Suomen talous
- suunnittelujakso
- säästäminen
- säästämme
- säästöt
- taide- ja arvoesineet
- televisio
- todennäköisesti
- tuleva vuosi
- tulot = menot
- tutkimusviikko
- työttömyys
- työttömät
- ulkomaan lomamatka
- uusi
- vanhuus
- varmasti
- velanhoito
- velkaannumme
- viihde-elektroniiikka
- vuosimuutos
- vähemmän
- yhteensä
- yhtä korkeat/paljon

- ganska dålig
- ganska bra
- ganska mycket
- ganska sannolikt
- det gångna året
- uppfattningar
- persondator
- annat alternativ
- annat ändamål
- stiger långsammare
- stiger snabbare
- stiger i samma takt
- synpunkter
- det egna hushållet
- studier
- delindikator
- fördelaktigt att köpa
- ofördelaktigt att köpa
- köp
- fördelaktig
- sämre tider
- vägning
- mycket
- mycket mera/mindre
- mycket bättre/sämre
- bankkonto
- bättre
- hålls på nuvarande nivå
- penninganvändning
- penningsituation
- nettotal
- likadan
- ekonomiska situationen i Finland
- planeringsperiod
- sparande
- vi sparar
- besparingar
- konst- och värdeföremål
- television
- sannolikt
- det närmaset året
- inkomster = utgifter
- undersökningsvecka
- arbetslösheten
- arbetslösa
- fritidsresa utomlands
- ny
- ålderdomen
- säkert
- skötsel av lån
- vi skuldsätter oss
- hemelektronik
- förändring på årsnivå
- mindre
- summa
- lika höga/mycket

- rather unfavourable
- quite good
- quite a lot
- fairly likely
- in the past 12 months
- images
- personal computer
- other form
- other purpose
- increase at a slower rate
- increase at a faster rate
- increase at the same rate
- views
- own financial situation
- studies
- component
- right time to buy
- wrong time to buy
- purchase
- favourable
- bad days
- weighting
- much, a lot
- much more/less
- a lot better/worse
- bank account
- better
- stay about the same
- spending (money)
- financial situation
- balance figure
- stay/stayed the same/unchanged
- Finland's economic situation
- period of planning
- saving
- we are saving
- savings
- art objects and valuables
- television
- likely
- in the next 12 months
- we make ends meet on our income
- week of survey
- unemployment
- unemployed
- holiday travel abroad
- new
- old age
- sure, certainly
- for interest and payments of debts
- we are running into debt
- entertainment electronics
- year-on-year change
- less
- total
- about the same

Julkaisut

Kuluttajabarometrin tuloksista ilmestyvät Tilastokeskuksen

Tulot ja kulutus -sarjassa

seuraavat julkaisut:

Kuukausijulkaisussa esitetään laajasti tutkimuksen (aikasarja)tiedot noin kahden viikon kuluessa haastatteluista. Tuotenumero 9690.

Neljännesvuosijulkaisussa on tekstikatsaus keskeisistä tuloksista sekä graafiset esitykset tärkeimmistä muuttujista. Mukana on myös maakunnittainen tarkastelu. Tuotenumero 9601.

Taulukkojulkaisussa esitetään tarkkaa tietoa kysymysten vastausjakaumista. Taustatietoina käytetään vastaajan sukupuolta, ikää ja suuraluetta sekä kotitalouden kokoa ja bruttotuloja. Julkaisussa on tietoa myös erilaisten kestotavaroiden yleisyydestä kotitalouksissa. Julkaisu laaditaan tammikuusta 1999 alkaen kuukausittain. Tuotenumero 9602.

Lisäksi toisinaan julkaistaan tietoa johonkin mielenkiintoiseen ilmiöön tai tapahtumaan liittyen, kuten esimerkiksi *vaalipuntarit* vaalipiireittäin maaliskuun 1999 eduskuntavaalien alla.

Tilastokeskuksesta on tilattavissa kuluttajabarometrin muutakin taulukko- ja kuviomateriaalia.

Yhteystiedot:

Tilastokeskus/Myyntipalvelu

p. (09) 1734 2011

Kuluttajabarometri/Pertti Kangassalo

p. (09) 1734 3598

Kuluttajabarometri/Pellervo Marja-aho

p. (09) 1734 3349

Postitus
1 lk kirje

PMM
Sopimus
00022/1

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 1999:25
Inkomst och konsumtion
Income and Consumption

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries:

Pertti Kangassalo
(09) 1734 3598
Pellervo Marja-aho
(09) 1734 3349

kuluttaja.barometri@stat.fi

Tämä julkaisu käsittelee suomalaisten kuluttajien mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksia tehdä suuria hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Kaikki julkaisussa esitettävät tiedot on korotettu tutkimuksen perusjoukon tasolle painokertoimien avulla.

Denna publikation behandlar finländska konsumenters uppfattningar om den ekonomiska utvecklingen i allmänhet och om det egna hushållets ekonomiska utveckling samt deras planer på att göra anskaffningar, spara eller ta lån. Alla uppgifter i publikationen har upphöjts på undersökningens populationsnivå, dvs. vägts med koefficienter.

This publication examines Finnish consumers' evaluations on the general economic situation in Finland and on that of their own households. Furthermore, it considers consumers' intentions to make purchases, save and raise a loan. All the figures in the publication have been weighted against the total population of the survey.